



בש"פ 4222/16 - מדינת ישראל נגד אדהם מסלימאני

בבית המשפט העליון

בש"פ 4222/16

לפני:
המבקשת:
כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

נ ג ד

אדהם מסלימאני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד שאול כהן

בשם המשיב: עו"ד חנא בולוס

החלטה

1. לפני בקשה להארכת מעצרו של המשיב, מכח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים) - לתקופה של תשעים ימים, שימנו החל מתאריך 10.06.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 21206-09-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי בחיפה, הכל לפי המוקדם.

אביא להלן את הנתונים הנדרשים להכרעה במכלול.



עובדות כתב האישום והליכי המעצר

2. בתאריך 10.09.2015 הוגש נגד המשיב כתב אישום, שתוקן בהמשך, לבקשת המבקשת - בגין טעות שנפלה בו. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום מוחמד אבו אלח'יר (להלן: המנוח) היה הבעלים של בית קפה בעיר עכו (להלן: בית הקפה). בכתב האישום המתוקן נטען כי שבועיים עובר לתאריך 02.04.2015, בתאריך שאיננו ידוע במדויק למבקשת, שהו המשיב וחברו, סלים שאויש (להלן: סלים) בדירתו של סלים. במועד זה נטען כי המשיב סיפר לסלים שבכוונתו "להוריד מישו" על רקע של "כבוד המשפחה", והמשיב הציע לסלים להצטרף אליו תמורת סכום של 30,000 ש"ח - הצעה לה סלים נענה, לפי הנטען.

לפי הנטען בכתב האישום המתוקן, בהמשך לכך, כשבוע עובר לתאריך 02.04.2015, נפגשו המשיב וסלים בשעות הערב בכפר יאסיף, והמשיב סיפר לסלים כי הוא ניצל ממטען חבלה, שלטענתו המנוח הניח ברכבו. בשלב זה, על פי הנטען, המשיב ביקש מסלים להצטרף אליו וזאת כדי להמית את המנוח בירי. בכתב האישום המתוקן נטען כי סלים הסכים להצעה זו, והשניים החליטו להגיע אל בית הקפה ברכב שיועד למטרה זו, לירות במנוח ולהמיתו, ולהימלט מהמקום באותו הרכב. על פי הנטען, סולם כי סלים ינהג ברכב, בעוד הירי יבוצע על ידי המשיב. לשם השלמת התמונה יצוין כי בכתב האישום המקורי נפלה טעות בידי המבקשת, ונכתב בו כי הוחלט שהמשיב ינהג ברכב, ושסלים הוא זה שיבצע את הירי. מכיון שלא הובעה התנגדות לתיקון מטעם המשיב - הסעיף תוקן לבקשת המבקשת בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד מתאריך 14.12.2015.

בכתב האישום המתוקן נטען עוד כי בהמשך לסיכום הנ"ל, בתאריך 02.04.2015 סמוך לאחר השעה 14:00 הגיעו המשיב וסלים למוסך מסוים בכפר יאסיף (להלן: המוסך), שם הם המתינו לאדם אחר שהיה אמור להוביל אותם לכלי הרכב, ולכלי הנשק. על פי הנטען, סמוך לאחר השעה 18:00 הגיע אותו אדם נוסף אל המוסך, משם הוא אסף את המשיב ואת סלים, ולקח אותם ברכבו לירכא, שם המתין להם רכב גנוב שחלונותיו האחוריים כהים (להלן: הרכב), ובתוכו רובה (להלן: הרובה), ובנזין. לאחר מכן על פי הנטען, המשיב וסלים נכנסו לרכב, ונסעו לעכו, כאשר סלים נהג ברכב, והמשיב ישב במושב האחורי, בעוד שניהם רעולי פנים כדי שלא ניתן יהיה לזהותם.

על פי כתב האישום המתוקן, המשיב וסלים הגיעו לכיכר הסמוכה לבית הקפה, אך הם עצבו את המקום משלא ראו את רכבו של המנוח ליד בית הקפה. בהמשך, סמוך לשעה 21:40 נטען כי המשיב וסלים חזרו אל בית הקפה, כשסלים נוהג ברכב, והמשיב יושב במושב האחורי, בעוד שניהם רעולי פנים ועוטים כפפות על ידיהם, במטרה, על פי הנטען, לגרום למותו של המנוח. לאחר שהשניים הבחינו ברכבו של המנוח, נטען כי הם עצרו את הרכב במרחק מטרים ספורים מבית הקפה, וכי סמוך לשעה 21:46, המשיב יצא מהרכב, כשבידו הרובה, ומיד החל לירות צרורות של כדורים לעבר המנוח, שישב בעת זו במרפסת של בית הקפה, מול אחיינו - מוסא מחמדן (להלן: מוסא). כתוצאה מהירי נהרג מוסא ז"ל, ואילו המנוח נפל על הריצפה. לאחר מכן, על פי הנטען, המשיב התקרב אל המנוח שהיה שרוע על הריצפה תוך שהוא ממשיך לירות לעברו, ובהגיעו אל מעקה המרפסת המשיב ירה מספר רב של כדורים וגרם גם למותו של המנוח. לאחר מכן נטען כי המשיב נכנס לרכב, שם המתין לו סלים, והשניים נמלטו מהמקום, כאשר בתוך כך - המשיב שפך את הבנזין בתוך הרכב. עוד על פי הנטען, השניים הגיעו לחניית רכבים מסוימת, שם הם יצאו מן הרכב, השאירו בתוכם את הרובה, וסלים הצית אש ברכב, אשר נשרף בחלקו.

3. בגין האמור בכתב האישום המתוקן יוחסו למשיב שתי עבירות של רצח, (עבירות לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין,



התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)); עבירה של נשיאת נשק (עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין); עבירת קשירת קשר לפשע (עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין); עבירת הצתה (עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין), ועבירת שיבוש מהלכי משפט (עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין).

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו. בתאריך 10.09.2015 התקיים דיון בבקשה, במהלכו ביקש בא-כוחו של המשיב לדחות את המשך הדיון לשם לימוד חומר החקירה. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי די בעיון ראשוני בחומר החקירה, ובכלל זה בהודאתו של סלים, כדי לבסס תשתית ראייתית מספיקה לצורך מעצר ארעי, והדיון נדחה לתאריך 07.10.2015. לאחר מכן הדיון נדחה שלוש פעמים נוספות, לבקשת בא-כוחו של המשיב: ראשית, לתאריך 26.10.2015, ולאחר מכן לתאריך 16.11.2015, כאשר במועד זה טענה המבקשת לגבי הראיות, ואילו בא-כוחו של המשיב ביקש דחייה נוספת. לבסוף, בדיון שהתקיים בתאריך 30.11.2015 טען בא-כוחו של המשיב להעדר קיומן של ראיות לכאורה בתיק. לאחר שמיעת הערות בית המשפט הסכים בא-כוחו של המשיב למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, ואולם הוא הדגיש כי המשיב טוען לחפותו. לפיכך, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה באותו המועד (תאריך 30.11.2015) על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו.

5. לשם השלמת התמונה יצוין עוד כי המבקשת מסרה כי גם סלים נעצר והוגש נגדו כתב אישום נפרד בגין אותן עבירות בהן הואשם המשיב, ולדבריה אף הוא נעצר עד לתום ההליכים.

6. בתאריך 25.05.2016, משלא נסתיים משפטו של המשיב במסגרת תשעת חודשי המעצר - המבקשת הגישה בקשה להאריך את מעצרו בתשעים ימים, היא הבקשה שלפני.

ההליך העיקרי ונימוקי הבקשה

7. בבקשה שלפני - המבקשת פירטה בהרחבה את השתלשלות העניינים במשפטו של המשיב עד לנקודת זמן זו. בתמצית, על פי האמור בבקשה, לאחר הקראת כתב האישום למשיב בתאריך 07.10.2015 - הדיון במענה לאישום נדחה לבקשת המשיב, וזה התקיים בתאריך 26.10.2015. המבקשת הוסיפה כי בתאריך 01.12.2015 היא הגישה בקשה לתיקון כתב האישום, נוכח הטעות שנפלה בו, והחלפת שמותיהם של המשיב ושל סלים באחד הסעיפים. המשיב לא הגיב לבקשת התיקון, ובתאריך 14.12.2015 בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי העדר תגובה מטעם המשיב - משמעה הסכמה לתיקון. המבקשת הוסיפה כי בתאריך 15.12.2015, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה, לבקשת בא-כוחו של המשיב, על ביטול הדיון המקדמי שנועד להתקיים למחרת היום, בתאריך 16.12.2015, והועיד אותו לתאריך 14.03.2016. כמו כן, המבקשת ציינה כי בדיון שהתקיים בתאריך 14.03.2016 אישר בית המשפט המחוזי הנכבד, בהסכמת המשיב, הוספתם של עדי תביעה. המבקשת פירטה כי בתאריך 04.04.2016 הוגש תיק המוצגים מטעמה, וכן נשמעה עדותו של עד תביעה אחד. לאחר מכן התקיימו 3 ישיבות הוכחות, שבמהלכן נשמעו 14 עדי תביעה נוספים. המבקשת הוסיפה כי נכון לעת זו קבועים עוד שבעה מועדי הוכחות, הצפויים להתקיים במהלך חודש נובמבר 2016.

8. בתוך כך המבקשת טענה כי בדיון שהתקיים בתאריך 02.05.2016 נשמעו שלושה עדי תביעה, ואולם עדותם הסתיימה לפני הזמן שהוקצב לישבת ההוכחות, מכיוון שרק במועד הדיון בא-כוחו של המשיב הודיע כי הוא מוותר על עדותם של חלק מהעדים שזומנו והגיעו לדיון. המבקשת הוסיפה כי לדיון שהתקיים בתאריך 04.05.2016 זומנו 18 עדים, ואולם לטענתה שמונה מתוכם לא

הגיעו, כאשר חלקם הודיעו כי הם הותקפו בעקבות זימונם, ולפיכך, לגישתה, הם סירבו לבוא להעיד.

9. לטענת המבקשת, המעשים המיוחסים למשיב ונסיבות ביצועם מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. לטענתה, המשיב נכנע את ביצוע העבירות באופן קפדני מבעוד מועד, והוא אף לא בחל בפגיעה באדם נוסף שנהרג כתוצאה מתוכניתו של המשיב להמית את המנוח. המבקשת הוסיפה כי מעשיו של המשיב מקימים חזקת מסוכנות סטטוטורית, וכי מסוכנותו של המשיב מתעצמת נוכח עברו הפלילי, הכולל הרשעה בעבירת סחיטה באיומים בגינה המשיב ריצה עונש מאסר, וכן הרשעה מהעת האחרונה, בתיק נוסף של עבירות איומים והתנהגות פרועה במקום ציבורי, בגינו הוטל עליו חודש מאסר בפועל. המבקשת טוענת עוד כי קיים חשש ששחרורו של המשיב יביא לשיבוש הליכי משפט, וזאת, בין היתר, נוכח העובדה שרבים מהאזרחים אשר טרם נשמעה עדותם הם מכריזו או בני עירו של המשיב, וכן בשים לב לכך שעל פי הנטען, המשיב וסלים ניסו לשבש את הליכי החקירה ולהעלים ראיות לאחר מעשי הרצח, מושאי כתב האישום המתוקן.

10. המבקשת הוסיפה וטענה כי מועדי הדיון הנוספים נקבעו למועד רחוק בגין אילוצי יומנו של בית המשפט המחוזי הנכבד, ואולם, לגישתה, המסוכנות הנשקפת מהמשיב, כמו גם החשש משיבוש ההליכים, אינם מאפשרים את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. לפיכך, לטענת המבקשת, יש להאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים, או עד למתן פסק דין בתיק העיקרי, לפי המוקדם.

טיעוני הצדדים בדיון שבפני

11. בדיון שהתקיים בפני חזרה המבקשת על טיעוניה בבקשה, תוך שימת דגש על חומרת העבירות המיוחסות למשיב, והמסוכנות הנלמדת מהן בנסיבות העניין.

12. בא-כוחו של המשיב טען מנגד כי יש לדחות את הבקשה, וזאת מכיוון שלטענתו ההליך מתנהל בקצב איטי מדי. לטענתו, חרף כך שכתב האישום הוגש בספטמבר 2015 – ישיבת ההוכחות הראשונה בתיק התקיימה רק בחודש אפריל 2016. בא-כוחו של המשיב טען עוד כי בהתחשב בדחייה הארוכה בקיום מועדי ההוכחות הקבועים, לעת זו, רק לחודש נובמבר בשנת 2016 – אין אפשרות סבירה שמשפטו של המשיב יסתיים בגדר תקופת ההארכה הנוכחית, ולפיכך, לגישתו, יש להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

13. לאחר שבחנתי את טענות המבקשת ואת עמדת בא-כוחו של המשיב – הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הבקשה, ולהאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים, ואולם ראוי שהצדדים יפעלו על פי האמור בפיסקה 19 שלהלן.

עתה יובאו הטעמים להחלטתי.



14. נקודת המוצא הטבועה בסעיף 61 לחוק המעצרים הינה כי משפטו של נאשם צריך להסתיים, בעקרון, בתוך תשעה חודשים, ומקום שלא הסתיים המשפט בתוך תקופה זו, ראוי ככלל לשקול את שחרורו של הנאשם מן המעצר. עם זאת, סעיף 62 לחוק המעצרים קובע חריג לכלל, ומסמך את בית משפט זה להאריך את מעצרו של נאשם מעבר לתשעה חודשים בדרך כלל לפרק זמן של 90 יום בכל פעם. בהקשר זה נפסק כי בהליכי הארכה יש לאזן בין חזקת החפות העומדת לזכותו של הנאשם לבין האינטרס שבשמירה על שלום הציבור וביטחונו (ראו: בש"פ 6311/11 מדינת ישראל נ' רוסלן אלקינייב (13.9.2011); בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני (8.1.2014); בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012); בש"פ 1130/16 מדינת ישראל נ' אחמד חסארמה (25.02.2016) (להלן: עניין חסארמה)). בגדר איזון זה, נדרש בית המשפט לשקול, בין היתר, את הדברים הבאים: חלוף הזמן מאז מעצרו של הנאשם; קצב ניהול ההליך והטעמים לו; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; המסוכנות הנשקפת מן הנאשם לציבור בכלל ולקורבנותיו הקונקרטיים בפרט, והאפשרות לאיינה בחלופת מעצר, וכן את החשש מפני הימלטות מאימת הדין או מפני שיבוש הליכי משפט (עיינו: בש"פ 7065/14 מדינת ישראל נ' אבו חאטר (29.10.2014); בש"פ 1946/14 מדינת ישראל נ' פלוני (20.03.2014)).

15. בענינו, עבירות הרצח המיוחסות למשיב מצביעות על מסוכנותו הרבה, ומקימות עילת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. בהקשר לכך נקבע, כי רק במקרים יוצאי דופן ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר לנאשם בעבירות רצח, נוכח המסוכנות האינהרנטית הטבועה בעבירה והחשש להימלטות בשים לב לעונש החמור הצפוי לנאשם בה אם יורשע (ראו: בש"פ 9276/08 מדינת ישראל נ' ירקוני (12.11.2008); בש"פ 9073/08 מדינת ישראל נ' מטר (20.11.2008); בש"פ 194/10 חמודה נ' מדינת ישראל (27.01.2010); בש"פ 2081/10 מדינת ישראל נ' פלוני (29.03.2010)). עיון במכלול מעלה כי מקרה זה אינו בא בגדרי המקרים החריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה.

16. מסוכנותו של המשיב נשקפת גם מנסיבות ביצוע העבירות בהן הוא מואשם, שכן על פי כתב האישום המתוקן המשיב תיכנן באופן קפדני להביא למותו של אדם, כאשר תוך כדי ביצוע התכנית - הוא גרם אף למותו של אדם נוסף. בנסיבות אלו, המעשים המיוחסים למשיב מעוררים חשש ממשי כי שחרורו עלול לסכן את שלום הציבור. חשש זה מתעצם נוכח עברו הפלילי של המשיב, המעיד על התנהלותו האלימה. כמו כן, יש ליתן את הדעת לחשש להמלטות המשיב מן הדין ולשיבוש הליכי המשפט, העולה, בין היתר, מניסיונותיו, המתוארים בכתב האישום, לשבש את הליכי החקירה. חשש זה מתעצם נוכח העובדה שעדים שונים הינם מכריו או בני עירו של המשיב.

17. עם זאת, כאמור לעיל, אחד השיקולים המרכזיים שבית המשפט נדרש לשקול במסגרת בקשה להארכת מעצר על פי [לחוק המעצרים], הוא קצב ניהול משפטו של המשיב. כידוע, עם חלוף הזמן נקודת האיזון בין זכות הנאשם לחירות לבין זכות הציבור לביטחון ולמיצוי ההליכים עם הנאשם נוטה באופן הדרגתי - לעבר זכותו של הנאשם (ראו למשל: [מדינת ישראל נ' פלד (06.09.2005)], [מדינת ישראל נ' בויארסקי (09.11.2005); בש"פ 2520/10 מוסטפא נ' מדינת ישראל (06.06.2010)]. ואולם, אין מדובר בשיקול בלעדי, ועל בית המשפט לבחון את מכלול השיקולים הרלוונטיים. השאלה העומדת לבחינה כעת היא האם במועד הנוכחי, לאחר חלוף תשעה חודשים בהם יושב המשיב במעצר, מחייב איזון זה את שחרורו של המשיב ממעצר בשים לב לכך שמשפטו לא יסתיים ככל הנראה בתקופת הארכה המבוקשת בפני (ראו: [מדינת ישראל נ' סריאנו (30.06.2008)]. ודוק: גם כאשר מתמשך ההליך העיקרי באופן ניכר, יש ליתן את הדעת לאופי ההתמשכות ולגורמים לכך (ראו למשל: בש"פ 644/07 מדינת ישראל נ' נאצר (20.2.2007); בש"פ 5550/13 מדינת ישראל נ' שלב (14.8.2013); עניין חסארמה).



18. בנסיבות העניין, נוכח מסוכנותו הלכאורית הרבה של המשיב -לא נראה כי חלוף הזמן מעת שהמשיב נעצר ועד שהחלו ההליכים בתיק העיקרי הביא לשינוי בנקודת האיזון, באופן שיש בו כדי להטות את הכף לכיוון של בחינת חלופת מעצר אל מול האינטרס הציבורי (השוו: בש"פ 8022/05 מדינת ישראל נ' פלד (06.09.2005); בש"פ 3216/08 מדינת ישראל נ' ישראל טאייב (23.04.2008); בש"פ 1559/15 מדינת ישראל נ' דמלאו (16.03.2015); בש"פ 2280/16 מדינת ישראל נ' עובדיה (18.5.2016)).

19. עם זאת, והגם שחלק מהעיכוב בניהול ההליך העיקרי נעוץ, בין היתר, בדחיות שהתבקשו מטעם ההגנה - לא ניתן להתעלם מכך שנכון לעת זו מועדי ההוכחות הבאים קבועים רק לחודש נובמבר 2016. כפועל יוצא מכך לא זו בלבד שמשפטו של המשיב אינו צפוי להסתיים במהלך תקופת ההארכה הנוכחית, אלא שלא תעשה כל התקדמות במשפטו בתקופה זו. בהקשר זה יש לציין כי אמנם, אנו עומדים עתה רק בפתח הארכת המעצר הראשונה, אך כאשר ברור כי הבקשה דנן היא רק הראשונה בשורה של בקשות נוספות, לא ניתן להתעלם מעובדה זו ויש להביאה בין יתר השיקולים (ראו: בש"פ 4363/12 מדינת ישראל נ' נאסר (12.06.2012); עניין חסארמה). בנסיבות שכאלה תפקידו של בית משפט זה הוא, בין היתר, לקיים בקרה על ההליך (השוו: בש"פ 4945/14 מדינת ישראל נ' פלוני (23.7.2014)), ולהביא בחשבון במסגרת זו אף את הנתון שבית המשפט המחוזי הנכבד בודאי נתון בעומס רב.

לפיכך אף שמצאתי כי יש להיעתר בשלב זה לבקשת ההארכה - ראוי בעיני כי כאי-כוח הצדדים יפנו במשותף, בימים הקרובים, לבית המשפט המחוזי הנכבד, ויבקשו קביעת מועדים נוספים, במועד קרוב ככל הניתן.

20. סוף דבר - הבקשה מתקבלת, ומעצרו של המשיב מוארך לתקופה של תשעים ימים, שימנו החל מתאריך 10.06.2016, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 21206-09-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי בחיפה, הכל לפי המוקדם.

ניתנה היום, ד' באב התשע"ו (8.8.2016).

ש ו פ ט